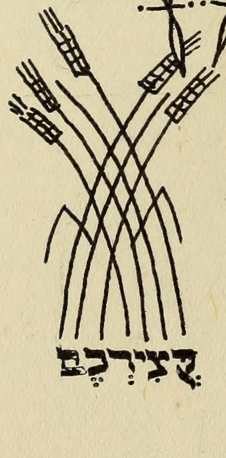
הגדה של פסח

KFAR GILADI

1950

מחול : נצנים נראו בארץ

כי תבאו
אל
הארץ
וקצרתם
את קצירה
והבאתם
את עמר
ראשית

קצירכם

עֹמֶר עֹמֶר בֶּן קָמָה
זוֹ בִּרְכַּת הָאֲדָמָה
הוּא יוּבָא יוּבָא הָלוֹךְ
וְיוּנַף הַתְּנוּפָה לָרוּם:
מִבְּאֵר שֶׁבַע וְעַד דָּן:
חַג חִטָּה חַג דָּגָן
בּוֹאָה, בּוֹא, הַמְעֻמָּר
קוֹל נִשָּׂא וְנִזְמֵר:

ילדים

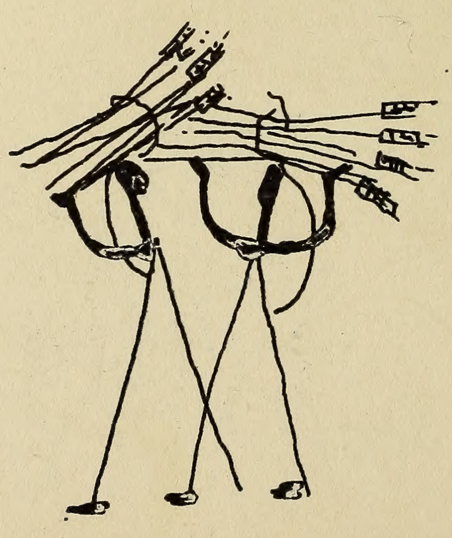
שָׁנָה תְּבוּאָה חֲדָשָׁה
מְבִיאָה
בִּרְכַּת הָאֲדָמָה
אֲסָמֵינוּ מְלֵאוּ בָר
וִיקָבֵינוּ תִּירוֹשׁ, יִצְהָר:

מיצות העמור להקצר

בליל ששה עשר בניסן
בין בחול בין בשבת:
מיצותו לבוא מן הקמה
מן הלח ומן המובחר:
עמור זה מן השעורים:

ברוכים תהיו מביאי
העמור ראשית
תבואה חדשה: מחול העמור.

כיצד היו עושים
את העמר:
שלוחי בית דין יוצאים
מערב יום טוב ועושים
אותו כריכות במחובר
לקרקע, כדי שיהא נ
נוח לקצור, וכל העיירת
הסמוכות לשם מת
מתכנסות לשם כדי
שיהא נקצר בעסק
גדול- כיון שחשכה:
אומר להם הקוצר:
בא השמש" אומרים

„הן" „בא השמש" אומרים
„הן" „מגל זה" אומרים,
„הן" „מגל זה" אומרים
„הן" „אקצור" והם אומרים
לו „קצור" „אקצור" והם
אומרים לו „קצור" :
שלש פעמים כל דבר
ודבר והם אומרים לו
„הן, הן, הן":

צבור:

ראינו עמלנו כעמל
הנמלים כל איש
יביא כעמר אלמות גדיש
דגן יקום לתלפיות ושבליו
פנימה השבלים:

רְאִי אַדְמָה, כִּי הָיִינוּ בַּזְבְּזָנִים עַד מְאֹד !
בְּחֵיקָהּ, מְלוֹן בִּכְבָרָה, מִעוּט סַהַר, זֶרַע שֻׁמְנוּ ...
לֹא עוֹד

פְּנִינֵי זְגוּגִית שֶׁל כֻּסֶּמֶת, זֶרַע חִטָּה גְּבֹהָה,
גַּרְגַּר שְׂעוֹרָה חֲתוּל כֶּתֶם. שִׁבֹּלֶת שׁוּעָל חֲרֵדָה
רְאִי אַדְמָה, כִּי הָיִינוּ בַּזְבְּזָנִים עַד מְאֹד :
פִּרְחֵי פְּרָחִים בָּךְ טָמַנּוּ רַעֲנַנִּים וּבְהוֹר,
אֲשֶׁר נְשָׁקָתָם הַשֶּׁמֶשׁ מִנְּשִׁיקָתָהּ רִאשׁוֹנָה
מִצְנְעֵי חֵן עִם יְפֵה קְלַח קְטֹרֶת כּוּסִי נְבוֹנָה
וְעַד שָׁרְשֵׁי צָהֳרַיִם בְּעֶצֶם הַצַּעַר הַתָּם
וּבְטֶרֶם רָווּ טַל שֶׁל בֹּקֶר בַּחֲלוֹמוֹת, אוֹר נִבְטָם
הֵא לָךְ הַטּוֹבִים בְּבָנֵינוּ. נַעַר טְהָר חֲלוֹמוֹת,
בָּרֵי לֵב, נְקִיֵּי כַּפַּיִם, טֶרֶם חֶלְאַת אֲרָמוֹת
וְאֶרֶג יָמִים עוֹרוּ שְׁתִי אֶרֶג תִּקְווֹת יוֹם יָבוֹא
אֵין לָנוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה: אֶת הַרָאוּיִת וְאֵיפָה
וְאֶת הַכְּסִי עַל כָּל אֵלֶּה: יַעַל הַצֶּמַח בְּעִתּוֹ
מֵאָה שְׁעָרִים הוֹד וְנִיחוֹחַ קֹדֶשׁ לָעָם מְכוֹרָתוֹ
בָּרוּךְ קָרְבָּנָם בְּסוֹד מָוֶת, כֹּפֶר חַיֵּינוּ בְּהוֹד...
רְאִי אַדְמָה כִּי הָיִינוּ בַּזְבְּזָנִים עַד מְאֹד !

שירת יחיד:

מי יתן ראשי
מים ועיני מקור
דמעה ואבכה
יומם ולילה את
חללי בת עמי
שפך
חמתך
אל הגוים
אשר
לא ידעוך ועל
ממלכות אשר בשמך לא
קראו: כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו:

וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ
מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמָיִךְ וָאוֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ
חֲיִי

כִּי יום נקם בלבי ושנת
גאולי באה ואביט ואין
עוזר ואשתומם ואין סומך
ותושע לי זרועי וחמתי
מקהלה: היא סמכתני:

עַל הַר גָּבֹהַ עֲלִי לָךְ
מְבַשֶּׂרֶת צִיוֹן:
הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת
יְרוּשָׁלָיִם הָרִימִי אַל תִּירָאִי
אִמְרִי לְהָרֵי יְהוּדָה
הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם:

החדש
הזה
לכם
ראש
חדשים
חדש
האביב

כי הנה הסתו עבר
הגשם חלף
הלך לו: הנצנים נראו
בארץ עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע:
בארצנו: התאנה חנטה
פגיה והגפנים סמדר
נתנו ריח:

שירה: הגשם חלף הלך לו:
הענבים התפזרו ואינם:
השדות מוריקים ומשגשגים:

דודי לי ואני
לו הרעה
בשושנים : נצאה
השדה נשכימה :
לכרמים : ענה דודי
ואמר לי קומי לך !
רעיתי : דומה דודי
לצבי או לעפר האילים

בניסן נברא העולם : מנין שבניסן
נברא העולם : שנאמר „ותוצא
הארץ דשא עשב מזריע זרע
ועץ עושה פרי" איזהו חודש
שהארץ מלאה דשאים ואילן
מוציא פרות : הוי אומר זה ניסן

מקהלה

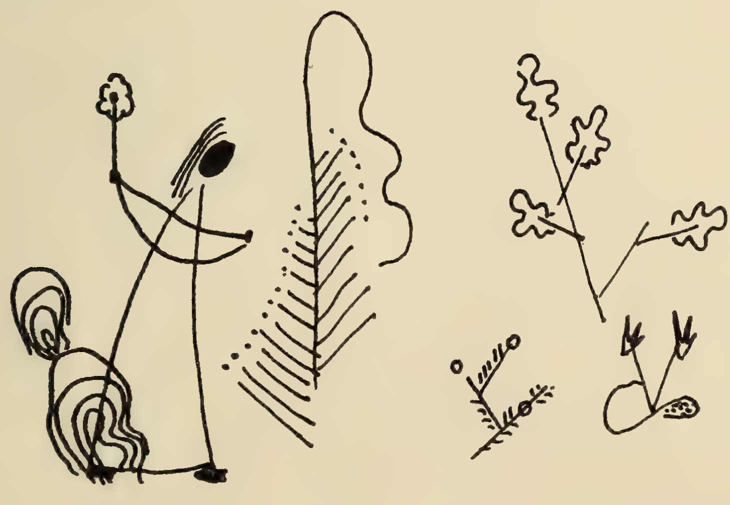

כתנות פסים לבש חנן
ולבוש רקמה מדי דשאו
ומעיל תשבץ עשה כל עץ
ולכל עין הראה פלאו;

כל ציץ חדש לזמן חדש
יצא שוחק לקראת בואו
אך לפניהם שושן עובר
מלך על כל הורם כסאו

יצא מבין משמר עליו
וישנה את בגדי כלאו
מי לא ישנה ינו עליו
האיש ההוא ישא חטאו

שירת רביעיה:

הגיע ליל פסח: כל
העולם כלו אומר הלל
כי בלילה הזה אוצרות
טללים נפתחים:

משיב הרוח ומוריד
הטל:

לברכה ולא לקללה
לחיים ולא למות
לשבע ולא לרזון:

טל נופת עלי ארץ ברוכה
בטל ממגד שמים שבענו
טל ברכה:
בטל צוה שנה טובה ו:
טל ומעוטרת פרי הארץ
בטל לגאון ולתפארת:
טל ושבע מלא אסמינו:
בטל גן רוה שימנו בטל:
טל
בטל
טל
בטל
טל

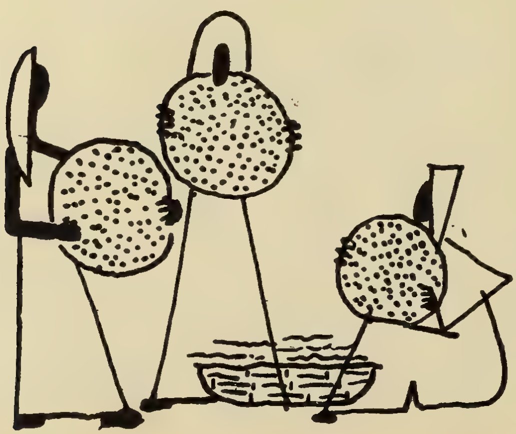

הריני מוכן ומזומן לקים
המצוה לספר ביציאת
מצרים בשם כל ישראל

הצבור:

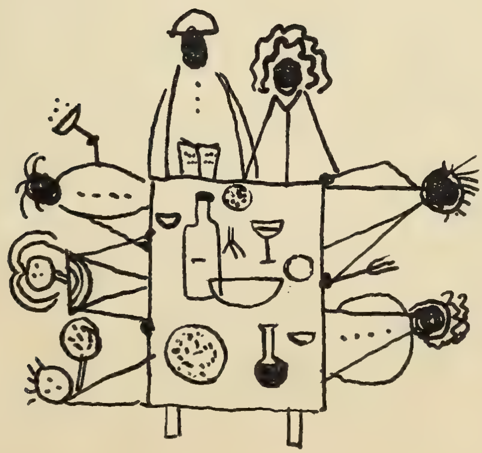
הא

לחמא עניא די אכלו:
אבהתנא בארעא דמצרים
כל דכפין ייתי ויכול כל
דצריך ייתי ויפסח: השתא
הכא לשנה הבאה בארעא דישראל:
השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין:

מה נשתנה הלילה
הזה מכל הלילות

שבכל הלילות אנו אוכלין
חמץ ומצה הלילה
הזה כלו מצה.
שבכל הלילות אנו אוכלין
שאר ירקות הלילה
הזה כלו מרור.
שבכל הלילות אנו אוכלין
בין יושבין ובין
מסבין.
הלילה הזה כלנו מסבין:

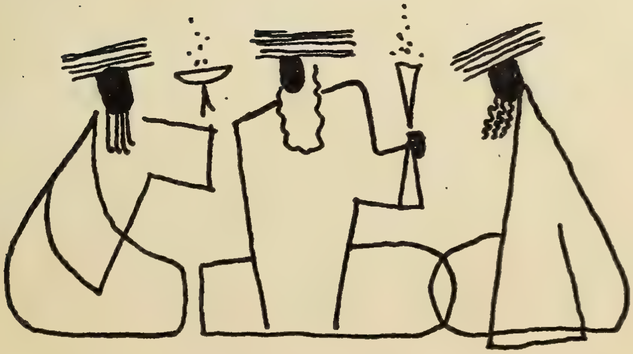
עבדים היינו
לפרעה
במצרים ׃ ויוציאנו יי
אלהינו משם ביד ,
חזקה ובזרוע נטויה׃
ואלו לא הוציא הקב"ה
את אבותינו ממצרים הרי אנו ׃
ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו
לפרעה במצרים ׃ ואפילו כלנו ׃
חכמים , כלנו נבונים כלנו זקנים ,
כלנו יודעים את התורה מצוה ׃
עלינו לספר ביציאת מצרים ׃
וכל המרבה לספר , ביציאת

מצרים הרי זה משבח.

מעשה ברבי אליעזר
ורבי יהושע ורבי
אלעזר בן עזריה ו
ורבי עקיבא ורבי
טרפון שהיו מסבין
בבני ברק והיו מספרים
ביציאת מצרים כל
אותו הלילה עד
שבאו תלמידיהם
ואמרו להם רבותינו
הגיע זמן קריאת שמע של שחרית:
רבן גמליאל היה אומר כל שלא
אמר שלשה דברים בפסח לא יצא ידי
חובתו : ואלו הן:

פסח, מצה, ומרור:

ויעקב ובניו ירדו מצרים
אמר רבי יוחנן: ראוי היה יעקב
אבינו לרד למצרים בשלשלאות
של ברזל:

ויעבדו מצרים את בני
ישראל בפרך: וימררו
את חייהם בעבודה
קשה בחמר ובלבנים
ובכל עבודה בשדה:

הציבור:
וכאשר יענו
אותו
כן ירבה וכן יפרץ:
היו ישראל מקוששים את הקש
במדבר ורומסים בחמר ובקש:

היה הקש נוקב את עקביהם והדם
מתבוסס בחומר: רחל בת בנו של
שותלח היתה הרה ללדת ורמיסה
בחומר עם בעלה ויצא הולד מן
ממעיה ונתערב בתוך המלבן:
ירד מיכאל והעלהו לפני כסא הכבוד
באותה שעה נגזר גזר דין על מצרים

וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר
כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה
תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן:

באותה שעה אמר הקב"ה למלאכי
השרת: רדו מלפני וראו בני חביבי
אברהם יצחק ויעקב שמשליכין
אותם בנהר: וירדו מלפניו מבהלים

ועמדו במים עד ארכובותיהם והיו
מקבלים בניהם של ישראל ומו:
ומניחים אותם על גבי הסלעים
והקב"ה מוציא להם דדים מן הסלעים
ומיניקם :

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם :
וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל:

למה הראה לו הקב"ה למשה בענין
הזה : לפי שהיה משה מחשב בלבו:
ואומר : שמא יהיו המצרים מכלים את ישראל: לפיכך
הראהו הקב"ה אש בוערת וסנה איננו אכל : אמר לו
כשם שהסנה בוער באש ואיננו אכל, כך המצרים
אינם יכולים לכלות את ישראל:

ואלו עשר המכות
שהביא הקב"ה על
המצרים במצרים
ואלו הן:

דם
צפרדע
כנים
ערב
דבר

שחין
ברד
ארבה
חשך
מכת
בכורות

רבי יהודה היה
נותן בהם סמנים:
דצ"ך עד"ש באח"ב:

היום

אתם יצאים בחדש
האביב :

וישא העם את בצקו
טרם יחמץ משארתם
צררת בשמלתם על
שכמם ויאפו את הבצק
אשר הוציאו ממצרים
עגת מצות כי לא חמץ :
ויגד למלך מצרים כי
ברח העם : ויאסר

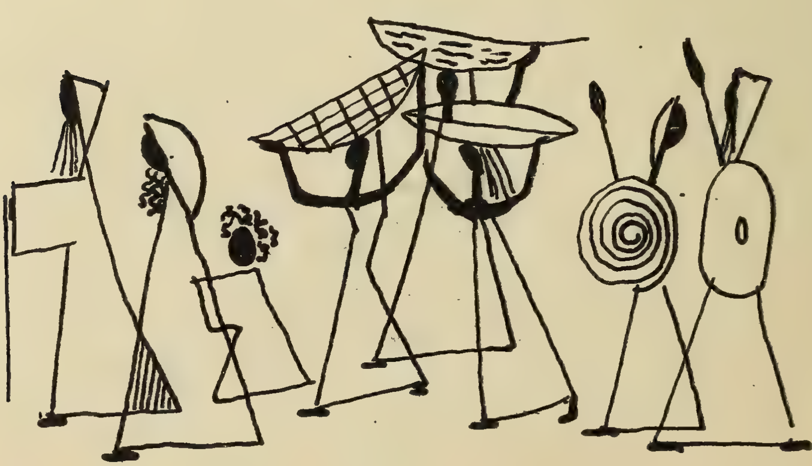

את רכבו וירדף אחרי
בני ישראל ובני ישראל
יצאים ביד רמה:

זכור את היום

הזה אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים:

וישאו בני ישראל את
עיניהם והנה מצרים
נסע אחריהם וייראו
מאד ויצעקו אל־משה
ויאמר יהוה אל־משה
מה תצעק אלי דבר
אל בני ישראל ויסעו:

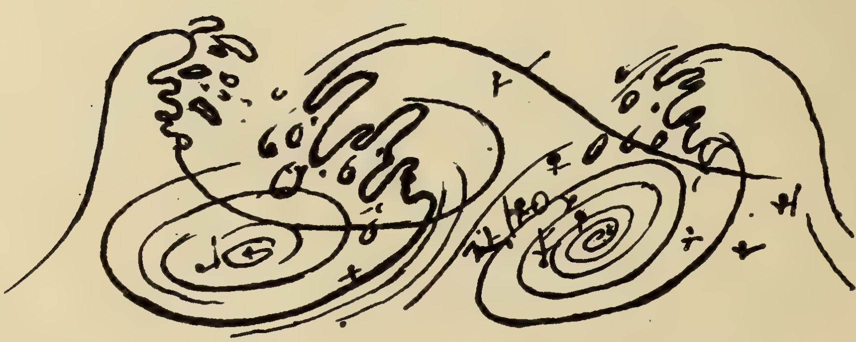

ד׳ כתין נעשו על הים: אחת
אומרת ליפול אל הים ו:
ואחת אומרת לשוב למצרים
ואחת אומרת לעשות מלחמה
כנגדם ואחת אומרת נצווח
כנגדן: מתוך שהיו עומדים
ונוטלים עצה אלו ואלו, ק:
קפץ נחשון בן עמינדב וירד
לים תחילה:

**וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹךְ הַיָּם
בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם
חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ
אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס:**

פרעה רכבו ופרשיו:
אל תוך הים: וישבו
המים ויכסו את הרכב
ואת הפרשים לכל:
חיל פרעה:
אז ישיר משה ובני
ישראל את השירה
הזאת: אשירה ליהוה כי גאה
גאה: סוס ורכבו רמה בים:
נצבו כמו־נד נזלים: קפאו:
תהמת בלב־ים: אמר אויב
ארדף אשיג: אחלק שלל
תמלאמו נפשי: אריק חרבי
תורישמו ידי: נשפת ברוחך
כסמו ים: צללו כעופרת במים אדירים:

ותקח מרים את
התף בידה
ותצאן אחריה כל ה
נשים בתפים ובמחלת:
ותען להם מרים ש
הצבור: שירו ליהוה כי־גאה
גאה סוס ורכבו רמה
בים:

באותה שעה בקשו מלאכי־השרת
לומר שירה לפני הקב״ה: אמר להם
מעשה ידי טובעים בים ואתם אז
אומרים שירה לפני:

ויחנו במדבר פארן

ויהי העם כמתאננים ,
ויאמרו מי יאכלנו בשר
זכרנו את הדגה אשר נאכל
במצרים חנם
את הקשאים
ואת האבטחים
ואת החציר
ואת הבצלים
ואת השומים
ועתה נפשנו יבשה אין כל
מי יתן מותנו בארץ מצרים:

קומו תועי מדבר, צאו מתוך השממה,
עוד הדרך רב, עוד רבה המלחמה,
רב לכם לנוע, לנוד בערבה,
ולפניכם פרושה הדרך גדולה רחבה,
קומו איפה נדודים! עזבו את השממה!
אך אל יעל קולכם הרכו עז ברוממה!
פן צעדכם ירגיז מדבר ונרדמיו:
איש ואיש בלבבו ישמע הד פעמיו
איש ואיש בלבב' ישמע קול אלה דובר:
לך היום אל ארץ חדשה אתה עובר:
אל ארץ טובה ארץ נחלי
מים עינות ותהומות יצאים
בבקעה ובהר: ארץ חטה
ושעורה וגפן ותאנה ורמון
ארץ זית שמן ודבש:

על הגפן

ועל פרי הגפן ועל
תנובת השדה ועל
ארץ חמדה טובה
ורחבה שנחלו אבותינו
ואנו לאכל מפריה
ולשבע מטובה:

לחיים

שותים כוס ראשון : סעודה :

מקהלה:

בצאת ישראל ממצרים
בית יעקב מעם
לעז: היתה יהודה לקדשו
ישראל ממשלותיו: הים
ראה וינס הירדן יסב
לאחור: ההרים רקדו
כאילים גבעות כבני צאן:
מה לך הים כי תנוס הירדן
תסב לאחור: ההרים
תרקדו כאילים גבעות
כבני צאן: מלפני אדון חולי
ארץ מלפני אלוה יעקב:
ההפכי הצור אגם מים
חלמיש למעינו מים:

יום ליבשה נהפכו מצולים
שירה חדשה שבחו גאולים

הגלי כן תרים   על הנשארים
ותלקט נפזרים   כמלקט שבלים
ושוב שנית לקדשה   ואל תוקח לגרשה
והעלה אור שמשה   ונסו הצללים

מקבלה: שיר חדש

הצבור: אליהו הנביא
אליהו התשבי
אליהו הגלעדי

במהרה יבוא אלינו
עם משיח בן דוד:

בשוב יהוה את שיבת ציון
היינו כחלמים: אז י
ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יא
יאמרו בגוים הגדיל יהוה לעשות עם
אלה: הגדיל יהוה לעשות עמנו היינו
שמחים: שובה יהוה את שבותנו
כאפיקים בנגב: הזרעים בדמעה
ברנה יקצרו: הלוך ילך ובכה נשא
משך הזרע בא יבא ברנה נשא
אלמתיו:

מקהלה: עודי

גדול יום קבוץ גלויות כיום שנבראו שמים וארץ

צבור:

קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה
רם הודע כי לך היום אף לך הלילה
שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה
תאיר כאור יום חשכת לילה

בכל דור ודור

חייב אדם לראות את
עצמו כאלו הוא יצא
ממצרים: לא את
אבותינו בלבד גאל
הקב"ה אלא אף אותנו
גאל עמהם ויציאנו:

מעבדות לחרות
מיגון לשמחה
ומאבל ליום טוב
ומאפלה לאור גדול
ומשעבוד לגאולה

צבור.

והיא שעמדה
לאבותינו
ולנו שלא אחד בלבד
עמד עלינו לכלותינו
אלא שבכל דור ודור
עומדים עלינו לכלותנו
והקב"ה מצילנו מידם

מקנה לה:

לך ולך: לך כי לך: לך אף לך: לך אדני

הממלכה: כי לו נאה: כי לו יאה:

אדיר במלוכה בחור כהלכה

גדודיו יאמרו לו: — לך ולך...

דגול במלוכה הדור כהלכה

ותיקיו יאמרו לו: — לך ולך...

זכאי במלוכה חסין כהלכה

טפסריו יאמרו לו: — לך ולך...

חסל

סדור פסח כהלכתו:
ככל משפטו, וחוקתו
כאשר זכינו לו
לסדר אותו כן
נזכה לעשותו:
זך שוכן מעונה
קומם קהל עדת מי
מנה, ב בקרוב
נהל נטעי כנה פדויים
לציון ברנה:

לשנה הבאה
בירושלים
הבנויה:

מקהלה

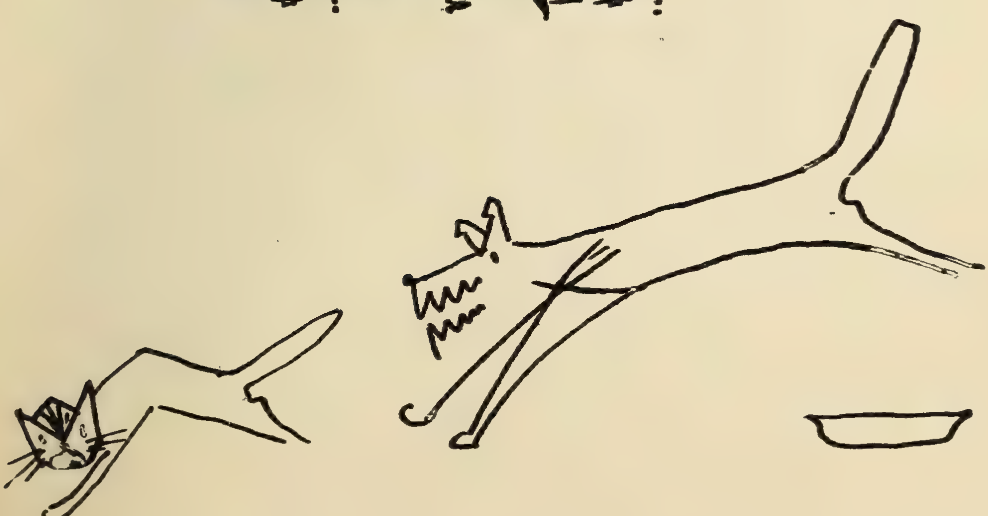
חד גדיא

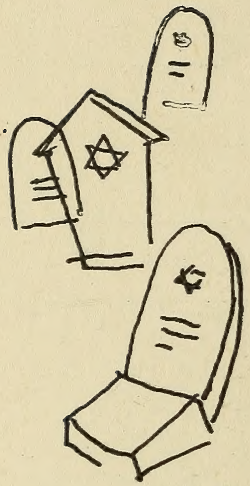

דזבין אבא בתרי
זוזי

ואתא שונרא
ואכלה לגדיא
ואתא, כלבא
ונשך לשונרא
ואתא חוטרא
והכה לכלבא
ואתא נורא
ושרף לחוטרא

וְאָתָא, מַיָּא
וְכָבָה לְנוּרָא
וְאָתָא תוֹרָא
וְשָׁתָא לְמַיָּא
וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט
וְשָׁחַט לְתוֹרָא
וְאָתָא מַלְאַךְ
הַמָּוֶת
וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט
וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא
וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ
הַמָּוֶת

כתוב ומצויר בידי גדעון קייך
כפר גלעדי, תש"י
דפוס אופסט „המפעיל", תל אביב

כפר גלעדי